

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ**

Державний біотехнологічний університет

**Факультет менеджменту,
адміністрування та права**

Кафедра педагогіки та психології

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ПО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА
ПЛАНУВАННЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ
З ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ»
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО
(БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

спеціальність *015 «Професійна освіта»*
(015.37 Аграрне виробництво, переробка
сільськогосподарської продукції та харчові технології)
форми навчання *денна та заочна*

Харків, 2022

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ПО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА
ПЛАНУВАННЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ
З ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ»
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО
(БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

спеціальність *015 «Професійна освіта»*
(015.37 Аграрне виробництво, переробка
сільськогосподарської продукції та харчові технології)
форми навчання *денна та заочна*

**Затверджено
рішенням Науково-методичної
ради факультету
МАП ДБТУ
Протокол № 2
від 23.02.2022р**

Харків 2022

УДК 159:9

Психологія: методичні вказівки по організації та плануванню самостійної роботи студентів для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 015 «Професійна освіта» (015.37 *Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології*), денної та заочної форми навчання; упоряд. Є.Л. Скворчевська – Харків: ДБТУ, 2022. – 28 с.

В методичних вказівках міститься план виконання самостійних завдань, питання до перевірки та список літератури.

Відповідальний за випуск: к.псих.н., доцент Скворчевська Є.Л.

Схвалено і рекомендовано до друку науково-методичною радою факультету менеджменту, адміністрування та права ДБТУ (протокол №2 від 23.02.2022)

© Є.Л. Скворчевська Є.Л.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ПО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА
ПЛАНУВАННЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ**

**З ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ»
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО
(БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

*спеціальності 015 «Професійна освіта» (015.37 Аграрне
виробництво, переробка сільськогосподарської продукції
та харчові технології),*

денної та заочної форми навчання.

Упорядник

Скворчевська Є.Л.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	6
Питання для самостійної роботи студентів...	10
Рекомендації по написанню рефератів.....	12
Теми рефератів.....	14
Запитання до заліку.....	17
Запитання до іспиту.....	18
Список рекомендованої літератури.....	20

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Введення модульної системи організації навчального процесу приводить до скорочення аудиторного навантаження студентів і зростання обсягу самостійної роботи, що збільшує значимість поточного контролю знань студентів, у тому числі з використанням письмових робіт, есе, рефератів, тестів тощо.

У зв'язку з цим одне з основних завдань навчального процесу сьогодення — навчити студентів працювати самостійно. Виконання самостійних завдань допомагає студентам поетапно включитися в навчальну, а згодом у наукову роботу, що сприяє формуванню творчих здібностей і творчого ставлення до своєї професії. Навчити учитися — це значить розвинути здатності і потреби до самостійної творчості, повсякденної і планомірної роботи над підручниками, навчальними посібниками, періодичною літературою, активної участі в науковій праці.

Самостійна робота студентів традиційно поділяється на аудиторну самостійну роботу, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять, і позааудиторну (кваліфікаційну) роботу, яка передбачає практичне застосування отриманих знань, вмінь, навичок.

Всі види самостійних робіт, починаючи з найпростіших, таких як контрольна робота,

доповідь, реферат, і закінчуючи складнішими — курсова, дипломна робота, наукова стаття; магістерська робота є однією з форм звітності і контролю знань студентів. Це творче осмислення відповідної наукової думки, літератури, засіб вивчення навчальних дисциплін, підвищення теоретичного і методичного рівня професійних знань.

Самостійна робота студентів — спланована, пізнавальна, організаційно і методично спрямована особиста діяльність без безпосередньої допомоги викладача. Самостійна навчальна діяльність студентів повинна містити певні елементи на занятті і продовжуватися після цього.

Неабияке значення в самостійній навчальній діяльності студентів відіграє вільний вибір теми, форми і часу виконання роботи. Тому в системі самостійного навчання важливе місце належить творчим завданням: доповіді, огляди тощо. Ці завдання охоплюють широкий діапазон матеріалів від огляду літератури, до наукових розробок з досліджуваної теми.

У педагогічній практиці використовуються різноманітні прийоми організації самостійної діяльності студентів:

1. організація роботи з навчальними матеріалами;

2. збирання (накопичення) матеріалу з досліджуваної теми;
3. організація студентів на підготовку і написання реферату з дисципліни;
4. спрямування роботи студентів із конспектом-схемою, розробленим викладачем;
5. аналіз порівняльного і досліджуваного матеріалів;
6. організація виконання індивідуальних завдань;
7. розв'язування завдань за темами;
8. організація і проведення виступів студентів з рефератом на лекції або семінарі.

Лише така праця привчає студентів до постійної і активної розумової діяльності як в аудиторії, так і поза нею.

Основні організаційні напрями виконання самостійної роботи студентів доцільно розділити на етапи:

1. планування викладачем кількості годин самостійного вивчення з відповідних тем, розроблення змісту і характеру самостійних завдань, дотримуючись таких вимог:
2. виконувана самостійна робота повинна спрямовуватися на досягнення основних навчально-виховних завдань;
3. самостійне навчання має бути систематичним і систематизованим у контексті навчальних занять;

4. самостійне навчання повинно бути доступним і можливим.

На лекціях, семінарських, практичних заняттях й індивідуальних консультаціях формулюються завдання для самостійного опрацювання, проводиться інструктаж щодо їх виконання.

Контроль та корекція результатів самостійного вивчення матеріалу здійснюються при виконанні тестових завдань, потім на семінарських заняттях, під час складання іспитів.

Методичні рекомендації призначені для організації самостійної роботи студентів денної форми навчання для спеціальності (015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології) з дисципліни «Психологія».

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна ф. н.
1	Експериментальні методи психології	8
2	Неекспериментальні методи психології	8
3	Роль психології у підготовці педагогів	6
4	Свідомість як вищий рівень розвитку психіки	8
5	Принципи та закони вищої нервової діяльності	8
6	Особистість як предмет психологічного пізнання	8
7	Основні закономірності розвитку мотиваційної сфери	8
8	Поняття «Я-концепції»	8
9	Культура педагогічного спілкування	8
10	Психологічні особливості пізнавальних процесів	10

	<i>За змістовим модулем 1 та 2 (1 семестр)</i>	80
11	Когнітивні теорії емоцій	10
12	Проблема емоцій у вітчизняній психології	10
13	Теорії базових та диференціальних емоцій	10
14	Психологічна сутність вольової дії	10
15	Характеристика емоційних станів	10
16	Мотиваційна сфера особистості і вольова діяльність	10
17	Вольові дії та процеси	10
18	Саморегуляція у педагогічній діяльності	10
19	Емоційне вигорання у педагогічній діяльності	10
20	Вплив стресорів на фізичний та психічний стан педагога	10
	<i>За змістовим модулем 3 та 4 (2 семестр)</i>	100
Усього годин		180

РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО НАПИСАННЮ РЕФЕРАТІВ

Реферат – це стислий письмовий виклад наукової інформації по конкретній темі – виклад, в якому виражається і відношення до цієї інформації, її оцінка. Реферат є оглядовим (за декількома джерелами - книгами, главами, статтями). Реферат, як правило, викладається своїми словами. Точні визначення і цитати вводяться лише особливо значущі і ті, проти змісту яких референт (укладач реферату) заперечує. План реферату визначається дослідником. Але в реферативній роботі бажано мати наступні компоненти (частини):

1. короткі відомості про автора реферованого матеріалу (якщо це диктується темою реферату);
2. стислий, але досить повний і точний виклад суті науковій інформації по темі (головна частина реферату);
3. зауваження, узагальнення, висновки референта про викладену інформацію, її значення.

Написаний реферат стає основою для усного повідомлення.

Після того, як студент вивчив наукову літературу по темі, систематизував отриману інформацію, слід приступити до роботи над

рефератом. Композиційна структура реферату включає наступні основні елементи:

1. титульний аркуш,
2. зміст,
3. вступ,
4. основну частину,
5. висновок,
6. бібліографічний список використаної літератури.

Титульний аркуш є першою сторінкою реферату і заповнюється строго за зразком.

Після титульного аркуша поміщається зміст, в якому приводяться усі заголовки реферату і вказуються сторінки, з яких вони починаються.

Далі слідує вступ, в якому обґрунтовується актуальність вибраної теми, приводиться короткий огляд літератури, викладається мета роботи і зміст поставлених завдань, формулюються об'єкт і предмет дослідження.

У основній частині реферату розкривається ця тема.

Реферат закінчується завершальною частиною, яка так і називається «Висновок», що становить підсумкові результати.

Після висновку прийнято поміщати бібліографічний список використаної літератури. Цей список складає одну з істотних

частин реферату і відбиває самостійну творчу роботу студента. Кожне включене в такий список джерело повинне мати віддзеркалення в тексті реферату. Якщо її автор робить посилання на які-небудь запозичені факти або цитує роботи інших авторів, то він повинен обов'язково вказати в підрядковому посиланні, звідки узяті приведені матеріали. Не слід включати в бібліографічний список ті роботи, на які немає посилань в тексті реферату і які фактично не були використані. Не рекомендується включати в цей список енциклопедії, довідники, газети.

Структура реферату: титульна сторінка, зміст, вступ (1 сторінка), основна частина (8 сторінок), висновки (1 сторінка), список використаних джерел 5-10 джерел (не пізніше 2010 року).

ТЕМИ ДЛЯ РЕФЕРАТІВ (I семестр)

1. Поведінка та діяльність.
2. Психічні процеси, властивості, стани.
3. Пізнавальна діяльність людини.
4. Емоційне життя людини.
5. Здібності. Обдарованість. Талант
6. Воля та емоції у повсякденному житті.
7. Що таке психологія.
8. Темперамент та характер.

9. Про співвідношення чуттєвого та раціонального у пізнанні.
10. Мотиви пізнавальної діяльності.
11. Поняття психіки і її форм в психології.
12. Розвиток форм психічного відображення в тваринному світі.
13. Свідомість та самосвідомість особистості.
14. Значення психологічних знань для педагогічної теорії та практики.
15. Принципи і методи дослідження сучасної психології.
16. Метод спостереження і самоспостереження в психології.
17. Експеримент, його різновиди і природа психологічного дослідження.
18. Роль біологічного і соціального в онтогенезі розвитку психіки людини і формування її особистості.
19. Особистість як продукт і суб'єкт суспільних відносин.
20. Психологічна структура особистості і діагностика її розвитку.

ТЕМИ ДЛЯ РЕФЕРАТІВ (II семестр)

1. Психологічні особливості поетапного розвитку групи як колективу.
2. Психологічна характеристика навчальної групи.

3. Психологічна характеристика спортивного колективу.
4. Структура і способи спілкування.
5. Особливості стосунків між вчителем і учнями.
6. Міжособистісні стосунки в дитячому колективі.
7. Психічні особливості сенсорної організації людини.
8. Зоровий аналізатор і його функції.
9. Роль зору в процесі пізнання оточуючого світу.
10. Роль слуху в процесі навчання та праці.
11. Органістичні відчуття і їх роль в психічній діяльності людини.
12. Сприймання і діяльність людини.
13. Роль мислення в процесі сприймання.
14. Людина як об'єкт сприймання.
15. Кібернетика і моделювання пам'яті.
16. Теорії пам'яті в психології.
17. Розвиток пам'яті в філогенезі.
18. Шляхи і засоби оптимізації процесу запом'ятовування.
19. Фізіологічні механізми пізнавальних процесів.
20. Визначення і функції уяви.
21. Уява й індивідуальна творчість художника. Порівняльний аналіз різних напрямків у сучасній психології.

22. Уява і проєктивні особистісні тести.
23. Проблеми і шляхи розвитку творчого мислення.
24. Особистісні особливості творчого мислення.
25. Засоби розвитку мислення.
26. Відмінність мови людини як засобу спілкування від мови тварин.
27. Співвідношення мови і мислення.
28. Природа і своєрідність почуттів і емоцій.
29. Значення емоцій і почуттів у житті і діяльності сучасної людини.
30. Почуття й особистість.

ЗАПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Дайте визначення психології як науки.
2. Охарактеризуйте предмет та об'єкт психології.
3. Опишіть завдання психології.
4. Проведіть порівняльний аналіз понять життєвої та наукової психології.
5. Опишіть етапи розвитку психології як науки.
6. Опишіть методи психології.
7. Охарактеризуйте місце психології в системі наук.
8. Роль психології у підготовці педагогів.
9. Опишіть розвиток психіки в процесі філогенезу.

10. Структура свідомості і її основні психологічні характеристики.
11. Психічні стани та їх види.
12. Будова нервової системи.
13. Рефлекторна теорія психіки Павлова-Сеченова.
14. У чому відмінності понять індивід, людина, особистість, індивідуальність.
15. Основні закономірності розвитку мотиваційної сфери.
16. Самосвідомість особистості.
17. Поняття «Я-концепції».
18. Самореалізація особистості.
19. Поняття про спілкування, його фізіологічний механізм.
20. Педагогічне спілкування.

ЗАПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Поняття про увагу. Її роль в організації різних форм відбиття дійсності.
2. Основні види уваги.
3. Фізіологічні основи уваги.
4. Властивості уваги і їх характеристика.
5. Управління увагою і її розвиток у учнів.
6. Поняття про відчуття та їх роль в процесі життєдіяльності людини.
7. Фізіологічні основи відчуттів.
8. Класифікація відчуттів.
9. Загальні властивості та розвиток відчуттів.

10. Поняття про сприймання, його фізіологічні основи.
11. Рівні перцептивної дії.
12. Основні якості сприймання.
13. Класифікація сприймань.
14. Складні сприймання та їх характеристика.
15. Спостереження та спостережливість як основна умова розвитку сприймання.
16. Поняття про пам'ять, її фізіологічні основи.
17. Види пам'яті.
18. Поняття про мислення.
19. Форми мислення.
20. Розумові операції.
21. Види мислення.
22. Поняття про уяву та її соціальну природу.
23. Фізіологічні основи уяви.
24. Види уяви.
25. Біологізаторський підхід до походження емоцій (Ч. Дарвін, П.К. Анохін).
26. Теорії походження емоцій як виду фізіологічних процесів (теорії У. Джемса та К. Ланге, У. Кеннона та П. Барда).
27. Когнітивні теорії емоцій (Л. Фестінгер, С. Шехтер, Р. Лазарус, П.В. Симонов).
28. Теорії базових та диференціальних емоцій (К. Ізард, У. Мак-Дауголл, Р. Плутчик).

29. Проблема емоцій у вітчизняній психології (С.Л. Рубінштейн, О.М. Леонтьєв, В.М. Мясищев, В.К. Вілюнас, Я.М. Веккер).
30. Поняття про емоції і почуття.
31. Фрустраційні емоції.
32. Комунікативні емоції.
33. Феномен «емоційного вигоряння».
34. Поняття «стрес». Шляхи боротьби зі стресом.
35. Поняття про волю, її фізіологічні основи.
36. Мотиваційна сфера особистості і вольова діяльність.
37. Структура вольового акту
38. Поняття «саморегуляція» у психологічних дослідженнях.
39. Воля та її прояви.
40. Вольові дії та процеси.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна (1 семестр)

1. Асмолов А.Г. Психология личности: принципы общепсихологического анализа. М.: Смысл, 2001. 120 с.
2. Бобченко Т. Г. Психологические тренинги. Основы тренинговой работы. Учебное пособие. М.: Юрайт. 2020. 132 с.
3. Выготский Л.С. Психология развития человека. М.: ЭКСМО, 2020. 1200 с.

4. Гальперин П.Я. Психология как объективная наука. М.; Воронеж: МПСИ, 1998. 140с.
5. Гиппенрейтер Ю.Б. Введение в общую психологию. М.: ЧеРо, 1998. 200 с.
6. Гусев А.Н. Ощущение и восприятие. Общая психология. В 7 т.т. Под ред. Братуся Б.С. Т.4. М.: Академия, 2007. 250 с.
7. Данилова Н.Н. Психофизиология. М., 2004. 150 с.
8. Дормашев Ю.Б., Романов В.Я. Психология внимания. М.: Тривола, 1995. 120 с.
9. Євсюков О. Ф., Ляшко І.А. Практикум з психології : навчальний посібник; за ред. О. Ф. Євсюкова; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків, 2020. 92 с.
10. Ждан А.Н. История психологии: от античности до наших дней. 2008. 150 с.
11. Зейгарник Б.В. Патопсихология. М., 1986. 120 с.
12. Иванников В.А. Основы психологии. СПб.: Питер, 2020. 300 с.
13. Иванников В.А. Психологические механизмы волевой регуляции. М., УРАО, 1998. 200 с.
14. Иванова Е.М. Психология профессиональной деятельности. М., 2019. 120 с.

15.Немов Р. С. Общая психология. Учебник и практикум для СПО. В 3-х томах. Том 2. В 4-х книгах. Книга 2. Внимание и память. М.: Юрайт. 2019. 262 с.

16.Немов Р. С. Общая психология. Учебник и практикум для СПО. В 3-х томах. Том 2. В 4-х книгах. Книга 4. Речь. Психические состояния. М.: Юрайт. 2019. 244 с.

17.Немов Р. С. Психология. В 3 книгах. Книга 3. Психодиагностика. Введение в научное психологическое исследование с элементами математической статистики. М.: Владос. 2016. 640 с.

18.Психология внимания. Тексты / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.Я. Романова. М.: АСТ, 2008. 200 с.

19.Психология индивидуальных различий. Тексты / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.Я. Романова. М.: АСТ, 2008. 230 с.

20.Психология личности. Тексты / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, А.А. Пузыря. М. 2008. 120 с.

21.Психология мотивации и эмоций. Тексты / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, М.В.Фаликман. М.: ЧеРо, 2006. 120 с.

22.Психология ощущений и восприятия. Тексты / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.В. Любимова, М.Б. Михалевской. М., 2017. 140 с.

23. Психология памяти. Тексты / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.Я. Романова. М.: ЧеРо, 2019. 240 с.

24. Психология эмоций. Автор-составитель В.К. Вилюнас. М., Питер, 2020. 350 с.

25. Райгородский Д. Я. Практическая психодиагностика. Методики и тесты. Учебное пособие. Самара: Издательский Дом «БАХРАХ-М», 2001. 672 с.

26. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. СПб, Питер, 2019. 620 с.

Додаткова

27. Андреева Г. М. Психология социального познания: учеб. пособие. 3-е изд., перераб. и доп. М.: Аспект Пресс, 2015. 302 с.

28. Аникин В. И. Психология управления в дипломатической практике Российской Федерации: учеб. пособие / Дипломат. акад. МИД России, каф. управления и информатики. М.: Научная книга, 1998. 82 с.

29. Болотова А. К. Психология организации времени: учеб. пособие / Гос. ун-т -Высшая школа экономики. М.: Аспект Пресс, 2006. 254 с.

30. Кордуэлл М. Психология. А-Я = The complete A -Z Psychology: словарь-справочник / пер. с англ. К. С. Ткаченко. М.: Фаир-пресс, 2000. 442 с.

31. Психология ощущений и восприятия / Под ред. Ю. Б. Гиппенрейтер и В. Я. Романова // Хрестоматия по психологии. М.: Че Ро, 2002. 610 с.

32. Мокшанцев Р. И. Психология переговоров : учеб. пособие / Новосибирский гос. ун-т. — М.: ИНФРА-М; Новосибирск: Сибирское соглашение, 2019. 351 с. (Высшее образование).

Інформаційні ресурси

33. <http://www.voppsy.ru/> Вопросы психологии (журнал).

34. <http://jvnd.ru/> Журнал высшей нервной деятельности им. И.П. Павлова.

35. <http://www.mediasphera.aha.ru/journals/korsakov/> Журнал неврологии и психиатрии С. С. Корсакова.

36. <http://psyjournal.ru/> Журнал практической психологии и психоанализа.

37. <http://psyjournals.ru/mpj/> Консультативная психология и психотерапия.

38. <http://psyjournals.ru/kip/> Культурно-историческая психология.

Основна (2 семестр)

1. Айсмонтас, Б. Б. Общая психология: схемы М.: ВЛАДОС, 2002. 288 с.

2. Годфруа Ж. Что такое психология: в 2-х т. М.: Мир, 1999. 496 с.

3. Еникеев М. И. Общая и социальная психология М.: НОРМА-ИНФРА, 2019. 624 с.

4. Євсюков О. Ф., Ляшко І.А. Практикум з психології : навчальний посібник; за ред. О. Ф. Євсюкова; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків, 2020. 92 с.
5. Карандашев В. Н. Психология: Введение в профессию: учебное пособие для студентов вузов М.: Академия, 2018. 382 с.
6. Климов Е. А. Общая психология. Общеобразовательный курс: учебное пособие для вузов М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2019. 511 с.
7. Кравченко А. И. Общая психология: учебное пособие. М.: Проспект, 2018. 432 с.
8. Леонтьев А. Н. Лекции по общей психологии М.: Смысл, 2001. 511 с.
9. Лурия А. Р. Курс общей психологии. Лекции. Эволюционное введение в психологию СПб.: Питер, 2018. 320 с.
10. Лютова С. Н. Основы психологии и коммуникативной компетентности: курс лекций / МГИМО(У) МИД России, каф. философии. М.: МГИМО-Университет, 2019. 267 с.
11. Маклаков А. Г. Общая психология: учебник для вузов. СПб.: Питер, 2018. 583 с.
12. Марцинковская Г. Д. 100 выдающихся психологов мира М.: изд-во «Институт практической психологии», Воронеж: НПО «МОДЭК», 1996. 320 с.

13. Марцинковская Т. Д. Общая психология: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. М.: Академия, 2015. 384 с.
 14. Общая психология: курс лекций / Сост. Е. И. Рогов. М.: ВЛАДОС, 2019. 448 с.
 15. Осухова Н. Г. Психологическая помощь в трудных и экстремальных ситуациях М.: издательский центр «Академия», 2019. 288 с.
 16. Сапогова Е. Е. Психология развития человека: учеб. пособие. М.: Аспект Пресс, 2019. 460 с.
 17. Слободчиков В. И., Исаев Е. И. Основы психологической антропологии. Психология человека: Введение в психологию субъективности М.: Школа -Пресс, 1995. 384 с.
 18. Степанов С. С. Психология в лицах М.: Эксмо-Пресс, 2018. 384 с.
 19. Столяренко Л. Д. Психология: учебник для вузов. СПб: Питер, 2019. 592 с.
 20. Штейнмец А. Э. Общая психология: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. 2-е изд., перераб. М.: Академия, 2017. 288 с.
- Додаткова**
21. Бреслав Г. М. Психология эмоций М.: Смысл, 2016. 300 с.
 22. Вайнштейн Л. А. Общая психология М.: Современная школа, 2015. 512 с.
 23. Ведехина С. А. Клиническая психология. Конспект лекций М.: Феникс, 2016. 176 с.

24. Высоков И. Е. Общепсихологический практикум. Учебное пособие Л.: , 2015. 508 с.
25. Гусев А. Н. Общая психология. В 7 томах. Том 2. Ощущение и восприятие М.: Академия, 2016. 416 с.
26. Давыдов В. В. Лекции по общей психологии М.: Academia, 2015. 176 с.
27. Бордовская Н. В., Реан А. А. Психология и педагогика СПб, 2019. 340 с.
28. Выготский Л. С. История развития высших психических функций / Москва : Издательство Юрайт, 2021. 336 с.
29. Выготский, Л. С. Психология развития. Избранные работы Москва : Издательство Юрайт, 2021. 281 с.
30. Иванников В. А. Общая психология. Учебник Л.: , 2015. 480 с.
31. Обухова Л. Ф. Психология развития. Исследование ребенка от рождения до школы : учебное пособие для вузов Москва : Издательство Юрайт, 2021. 275 с.
32. Панферов В. Н., Волохонская М. С., Микляева А. В. Общая психология. Теоретические основы. Учебник и практикум М.: Юрайт, 2016. 298 с.

Інформаційні ресурси

33. <http://www.voppsy.ru/> Вопросы психологии (журнал).

34. <http://jvnd.ru/> Журнал высшей нервной деятельности И.П. Павлова.
35. <http://www.mediasphera.aha.ru/journals/korsakov/> Журнал неврологии и психиатрии С. С. Корсакова.
36. <http://psyjournal.ru/> Журнал практической психологии и психоанализа.
37. <http://psyjournals.ru/mpj/> Консультативная психология и психотерапия.
38. <http://psyjournals.ru/kip/> Культурно-историческая психология.